

Beslut: 2008-08-18

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 19 maj 2008

Saken

Rätt till svenskt studiestöd för
EU-medborgare

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som är medborgare i Litauen, ansökte om studiehjälp från och med vårterminen 2008. NN uppgav att NN kom till Sverige med sin mamma i augusti 2006 och att modern flyttat till Tyskland år 2008.

NN inkom med ett personligt brev och kopia på beslut från Migrationsverket från den 15 februari 2008 om "bevis om registrering för EU/EES-medborgare med uppehållsrätt" och anförde att NN nu fått uppehållstillstånd.

CSN avslag NN:s ansökan för vårterminen 2008 med motiveringen att NN inte är svensk medborgare och inte uppfyllde villkoren för studiehjälp enligt bestämmelserna om grundläggande rätt till svenskt studiestöd eller enligt EG-rätten.

NN överklagade CSN:s beslut den 5 juni 2008 och anförde bl.a. följande. NN:s mamma och lillasyster hade tidigare flyttat till Sverige och bodde tillsammans med mammans nye pojkvän. I augusti 2006 anslöt NN sig till familjen här men de lämnade landet hastigt under påsken år 2007 eftersom mammans nye pojkvän anmälts på grund av att han varit våldsam. Efter en månad återvände NN till Sverige för att kunna återuppta sina studier. Eftersom NN saknade bostad i Sverige var NN tvungen att återvända till Litauen under sommaren 2007 för att arbeta. Då varken NN:s föräldrar eller sociala myndigheter i Litauen ville ta något ansvar för NN såg NN ingen annan möjlighet än att flytta tillbaka till Sverige. Trots stora problem bestämde NN sig för att stanna i Sverige och studera vid svenskt gymnasium. NN har fått bostad hos en svensk familj, men NN:s möjligheter till ekonomiskt stöd är små

eftersom NN bor här utan sina vårdnadshavare. NN:s familjesituation är en katastrof och NN ser ingen framtid i Litauen. NN:s intention är att leva och arbeta i Sverige.

CSN överlämnade ärendet den 13 juni 2008 och anförde bl.a. följande i ett yttrande. NN kom enligt ansökan till Sverige i augusti 2006. Sedan februari 2008 har NN en registrering som studerande. NN har inte permanent uppehållstillstånd eller permanent uppehållsrätt i Sverige och CSN anser att det inte finns särskilda skäl att göra undantag från kravet på permanent uppehållstillstånd. NN har inte förvärvsarbetat i Sverige i minst två år och NN:s föräldrar varken bor eller arbetar här. NN har därmed inte varaktig anknytning till Sverige. Eftersom NN inte redovisar något arbete i Sverige så kan NN inte bedömas som migrerande arbetstagare enligt EG-rätten. Då NN:s föräldrar inte arbetar i Sverige kan NN därmed inte heller ses som barn till migrerande arbetstagare. CSN anser att överklagandet bör avslås.

MM, pastor och etisk rådgivare har den 23 juni 2008 inkommit med ett yttrande.

Kuratoren vid gymnasieskolan har den 25 juni 2008 yttrat sig i ärendet och bl.a. anfört att NN fått ett arbete under sommarlovet som personlig assistent.

NN har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på CSN:s yttrande men inte avhörts.

Författningsbestämmelser

Av 2 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiehjälp får lämnas till studerande som inte är svensk medborgare, om den studerande

1. är bosatt i Sverige och har permanent uppehållstillstånd här, samt
 2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här.
- Kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 gäller inte för medborgare med uppehållsrätt enligt 3 a kap. 3 § utlänningslagen (2005:716) som fått en varaktig anknytning till Sverige.

Studiehjälp får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 inte är uppfyllt, om det finns särskilda skäl för det.

Av 1 kap. 4 § första och andra styckena, 5 § första stycket och 6 § första stycket framgår att vissa utländska medborgare skall jämföras med svenska medborgare.

Av 6 § CSNFS 2006:7 framgår att den studerande för att på grund av förvärvsarbete uppfylla villkoret om en varaktig anknytning, efter den senaste inresan till Sverige i syfte att bosätta sig här ska

1. ha vistats i landet under en sammanhängande tid om minst två år, och
2. under vistelsen ha förvärvsarbetat i landet minst två år, på minst halvtid.

Enligt 10 § CSNFS 2006:7 har den studerande varaktig anknytning om han eller hon vid inresan till Sverige var under 20 år och

1. har följt med, eller senare anslutit sig till sin förälder, som bor, förvärvsarbetar och har för avsikt att stanna i landet,
2. har särskild förordnad vårdnadshavare i enlighet med föräldrabalken, eller
3. har placerats i familjehem eller på institution av en svensk myndighet.

Undantag från ovan angivna föreskrifter kan även göras om den sökande kan härleda rättigheter från EG-rätten. Prövning enligt EG-rätten görs utifrån Rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen. Av förordningen framgår bl.a. följande.

Nämndens bedömning

NN är EU-medborgare medborgare och bosatt i Sverige. NN kan få svenskt studiestöd

- på grund av permanent uppehållsrätt, vilket innebär att NN ska ha vistats lagligt i Sverige utan avbrott i fem år, eller beviljat permanent uppehållstillstånd
- på grund av uppehållsrätt och varaktig anknytning genom arbete eller sammanboende, eller genom att föräldrarna har varaktig anknytning till Sverige, eller
- på grund av särskilda skäl till undantag

NN har inte permanent uppehållstillstånd eller permanent uppehållsrätt och uppfyller inte förutsättningarna för uppehållsrätt tillsammans med varaktig anknytning eller samhällsintegration i Sverige för att kunna beviljas studiestöd. Det har inte heller framkommit särskilda skäl till undantag.

För att den som är utländsk medborgare ska kunna jämföras med svensk medborgare när det gäller rätt till studiestöd krävs, enligt EG-rätten, att han eller hon har varit arbetstagare i Sverige eller bedrivit beskattningsbar verksamhet i Sverige som egenföretagare samt att det föreligger ett innehållsmässigt samband mellan det arbete som bedrivits i Sverige och de planerade studierna. Även barn till migrerande arbetstagare eller egenföretagare ska jämföras med svenska medborgare.

NN redovisar inget förvärvsarbete i Sverige före eller under den tid som avslagsbeslutet avser. NN:s föräldrar bor inte i Sverige. Varken NN eller NN:s föräldrar kan därmed ses som migrerande arbetstagare och NN kan således inte härleda någon rätt till svenskt studiestöd utifrån EG-rätten. Överklagandet ska därför avslås.

Mats Törnered

Cecilia Hedenström

Beslut har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i nämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Viktor Granbom, Marie-Louise Holmberg, Margareta Lindhagen, Ulrika Lindmark och Christian Sjöstrand.

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN